

4. Qatar News Agency. URL: <https://www.qna.org.qa/ar-QA>
5. Український правопис. Київ : «Наукова думка», 2019. 392 с.
6. Яцимирська М. Г. Культура фахової мови журналіста. Львів : ПАІС, 2004. 332 с.
7. Печеранський І., Васкул Х. Сучасний медійний дискус та роль в ньому журналістського розслідування. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*. 2018. № 2. 22–28 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-300-5-23>

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ СУБМОВИ АГРОТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (НА ПРИКЛАДІ ІНСТРУКЦІЙ ДО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ)

Ващенко К. О.

*здобувач вищої освіти другого (магістерського рівня)
спеціальності 035 – Філологія*

Національний університет біоресурсів і природокористування України

*Науковий керівник: **Ольховська Н. С.***

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземної філології і перекладу

Національний університет біоресурсів і природокористування України

м. Київ, Україна

У лінгвістиці не існує чіткого розрізнення між науковими та технічними документами, тому вони обробляються за однаковими індикаторами.

Тексти і дискурси в науково-технічній сфері мають багато спільного. Є питання щодо того, що є основним в наукових та технічних матеріалах – усне або письмове мовлення. Однак наукова та технічна література дають перевагу письмовому мовленню. Науковий дискурс включає специфічні елементи, такі як визначення, доведення, аргументація, виклад та повторення. І до науково-технічних текстів відносяться:

– власне науково-технічні напрацювання, тобто, продукт наукового досягнення та технічних винаходів;

– науково-технічні ресурси для освіти (підручники, довідники і т. д.);

- науково-популярна проза з різних галузей техніки;
- технічні і супровідні матеріали;
- технічна реклама, патенти та інше.

Для вираження відношення до дії або необхідності найчастіше застосовуються модальні дієслова “können”, “müssen” та “sollen” [4, с. 15]. *Motorleerlauf prüfen: Das Schneidwerkzeug muss im Leerlauf bei losgelassenem Gashebel stillstehen.* – *Перевірте роботу двигуна на холостому ходу: Ріжучий інструмент повинен бути нерухомим на холостому ходу з відпущеним важелем дросельної заслінки.*

Для негативного або обмеженого зображення певного явища або процесу в інструкціях до сільськогосподарської техніки стилю використовується модальне дієслово “dürfen” [4, с. 16]. *Aus Sicherheitsgründen dürfen nur die innerhalb einer Tabellenzeile stehenden Schneidwerkzeuge, Schutz-, Griffund Traggur-Ausführungen miteinander kombiniert werden.* – *З міркувань безпеки можна комбінувати один з одним тільки ріжучі інструменти, захисні пристрої, рукоятки та ремені для перенесення, перераховані в одному рядку таблиці.*

Крім того, для підмови з агрономія є частотним використання пасивного стану. Насамперед це пасивний стан дії (Vorgangspassiv), що частіше використовується в текстах інструкцій [4, с. 18]: *Drehenden Mähkopf parallel über die bewachsene Fläche halten den Boden antippen. 3 cm Mähfaden werden nachgestellt.* – *Тримайте обертову косильну головку паралельно над зарослою ділянкою і постукайте по землі. З 3 см косильної стрічки буде відрегульовано.*

Фахова мова часто має номінальний стиль, який особливо часто вживає іменники, особливо в аграрних текстах. Віддієслівні іменники, утворені від перехідних дієслів з суфіксами *-ung* (такі як *Stellung*, *Benutzung* та *Ausführung*), є частим явищем, але іменникові інфінітиви на *-en* менш поширені.

В текстах з аграрного спрямування широко використовуються означення як засіб для уточнення та визначення іменників. Це типова ознака номінального стилю мовлення в цій галузі. Використання означень є мовною економією та є додатковим показником фахового стилю мови. Родовий відмінок часто використовується як означення (*Umfang des Kraftstoffs; die Größe des Mähkopfes*), а поширені означення мають дієприкметник I (*elektromagnetisches Feld, gesundheitlichen Risiken*) або II (*zugeordneten Schneidwerkzeugen; überlange Mähfäden auf optimale Länge gekürzt*).

У наукових текстах аграрної тематики найчастіше використовують відносні підрядні речення (Relativsätze) [4, с. 2]: *Nach der Einnahme von Alkohol, Medikamenten, die das Reaktionsvermögen beeinträchtigen oder Drogen darf nicht mit dem Motorgerät gearbeitet werden.* –

Не використовуйте електроінструмент після прийому алкоголю, ліків, що знижують швидкість реакції, або наркотиків; та сполучникові підрядні речення (Konjunktionalsätze) [4, с. 2]: *Wer sich aus gesundheitlichen Gründen nicht anstrengen darf, sollte seinen Arzt fragen, ob die Arbeit mit einem Motorgerät möglich ist.* – Тим, кому за станом здоров'я не можна перенапружуватися, слід порадитися з лікарем, чи можна працювати з електроінструментом.

У текстах теоретично-наукового рівня спостерігається часте використання підрядних речень умови та часу [4, с. 5]: *Temporal- Bei Ausführungen mit Rundumgriff und Rundumgriff mit Bügel (Schrittbegrenzer) linke Hand am Rundumgriff, rechte Hand am Bedingungsgriff – auch bei Linkshändern. und Bedingungsätze: Wenn den Gaszug ist korrekt festgestellt, dann ist das die Voraussetzung für die richtige Funktion von Startgas, Leerlauf und Vollgas.* – Підрядні обставинні речення часу: *Для версій з круглою ручкою та круглою ручкою з кронштейном (обмежувачем кроку) ліва рука на круглій ручці, права рука на робочій ручці – також для шульг.* Підрядні обставинні речення умови: *Якщо трос дросельної заслінки правильно зафіксований, то це є передумовою правильної роботи дросельної заслінки, холостого ходу та повного газу.*

Для субмови текстів аграрного спрямування є типовим використання засобів між фразового зв'язку, що являють собою сигнали логічного поєднання. У. Омом [2, с. 236], виділяє найчастіше вживані: сполучники (*weil; da; so dass; obwohl; um...zu; sondern*) [4, с. 4]; прислівники (*nämlich; folglich; jedoch; anderseits*) [4, с. 15]; прийменники (*bei; wegen; aus; mit; trotz; zu; für; durch, vor, nach*) [4, с. 45]; звороти (*aus diesem Grund; im Falle; zu diesem Zweck; mit Hilfe von; durch den Einsatz*) [4, с. 32].

Тексти аграрної тематики характеризуються використанням спеціальної термінології, яка складається зі слів та словосполучень, що позначають конкретні об'єкти та поняття, які використовуються фахівцями у певній галузі науки або техніки. Термінологія в інструкціях відіграє важливу роль у забезпеченні чіткості та точності викладу інформації. Вона дозволяє уникнути неоднозначності та плутанини в тлумаченні термінів і понять. Використання термінології забезпечує зрозумілість та наочність інструкції для користувача, а також дозволяє уникнути помилок при використанні приладів. Термінологія також забезпечує єдиний мовний підхід у документації, що в свою чергу покращує комунікацію між фахівцями та користувачами. Терміни можуть мати як спеціальне значення загальнонавчаних слів, так і бути створеними самостійно для опису конкретних понять.

Використання спеціальної загальнотехнічної лексики сприяє взаєморозумінню фахівців, оскільки ця лексика є звичною для них і

дозволяє уникнути необхідності детального пояснення термінів. Ця лексика складається зі слів, які не є термінами, але використовуються фахівцями у певній галузі науки або техніки для опису зв'язків, властивостей та особливостей термінологічних понять та об'єктів. Крім того, до спеціальної лексики можуть належати і загальноживані слова, які набувають спеціального значення в контексті певної галузі науки або техніки [1, с. 86].

Der innovative FPT NEF-Motor mit 6,7 l Hubraum und bis zu 302 PS bietet Ihnen maximale Leistung und höchste Produktivität im Einsatz und damit für Ihr Unternehmen. – Інноваційний двигун FPT NEF з робочим об'ємом 6,7 л і потужністю до 302 к.с. пропонує вам максимальну потужність і найвищу продуктивність в полі, а отже, і для вашого підприємства [3, с. 5].

Як підсумок можна зазначити, що інструкції є текстами специфічного стилю, що мають свої особливості, це: чіткість, лаконічність, логічність, використання модальних дієслів і пасивного стану, а також мати виключно фактичний характер і не допускати емоційного впливу на читача, оскільки головна їх мета полягає в передачі інформації та наданні інструкцій щодо виконання певної дії або процесу.

Література:

1. Кузьменко Н. Жанрово-стилістичні особливості перекладу науково-технічних текстів. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2021. Т. 19, № 1. С. 86.
2. Funk H., Ohm U. Handreichung Fachsprache in der Berufsausbildung. Bonn, 1991. S. 23.
3. STEYR 6280 ABSOLUT CVT mit bis zu 302 PS_ Broschüre. S. 5.
4. STIHL FS 120_200_250_Gebrauchsanleitung. S. 48.